

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правоохоронної діяльності

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-06

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності за дорученням Голови Верховної Ради України Д. Разумкова розглянув на своєму засіданні 16 грудня 2020 року (протокол № 53) проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо зміни встановленого порядку притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі» (реєстр. № 4149), поданий Кабінетом Міністрів України.

Метою законопроекту є вдосконалення механізму реагування на випадки домашнього насильства та насильства за ознакою статі, посилення гарантій захисту прав членів сімей військовослужбовців, поліцейських та інших категорій осіб, які несуть відповідальність за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі за дисциплінарними статутами.

Законопроектом пропонується внести зміни до ч. 1 ст. 15 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) та змінити перелік осіб, які несуть відповідальність за адміністративні правопорушення за дисциплінарними статутами, додавши до нього осіб начальницького складу Національного антикорупційного бюро України та податкової міліції, а також рядового і начальницького складу Державного бюро розслідувань, одночасно виключивши із даного переліку осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

При цьому, відповідно до запропонованої редакції ч. 1 ст. 15 КУпАП, визначені цією статтею особи за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування у разі винесення термінового заборонного припису несуть адміністративну відповідальність не за дисциплінарними статутами, а на загальних підставах згідно з КУпАП.

До того ж, проектом запропоновано виключити необхідність обов'язкової участі особи при розгляді справ за ст. 173-2 «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування» КУпАП (зміни до ст. 268 КУпАП).

Під час обговорення народні депутати України – члени Комітету звернули увагу на те, що законопроект розроблено на виконання пункту 1.1 Національного плану дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної

доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.09.2018 № 634.

Також, було наголошено, що питання притягнення до відповідальності осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, за вчинення такими особами домашнього насильства та насильства за ознакою статі потребує законодавчого врегулювання. Саме тому запропоновані зміни спрямовані на забезпечення належного реагування у разі вчиненні домашнього насильства та насильства за ознакою статі військовослужбовцями, поліцейськими та іншими особами, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів.

Верховний Суд підтримує необхідність внесення змін, спрямованих на вдосконалення механізму притягнення осіб до адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі та звертає увагу на м'якість санкції ст. 173-2 КУпАП, і вважає, що досягнути мету накладеного адміністративного стягнення, визначеного в ст. 23 КУпАП, в окремих випадках буде не можливо.

На думку Верховного Суду санкція ст. 173-2 КУпАП є непропорційною адміністративному правопорушенню і має бути переглянута в бік збільшення. При цьому питання посилення адміністративної відповідальності за ст. 173-2 КУпАП має розглядатися з урахуванням аналізу стягнень, передбачених за вчинення суміжних адміністративних правопорушень. Наприклад, одним з альтернативних видів стягнень за булінг (цькування) учасника освітнього процесу є накладення штрафу від 50 (850 грн.) до 100 (1700 грн.) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ч. 1 ст. 173-4 КУпАП).

З урахуванням висловлених зауважень і пропозицій Верховний Суд вважає що законопроект потребує доопрацювання.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує прийняття законопроекту за реєстр. № 4149 за умови врахування висловлених до нього зауважень.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету за наслідками розгляду ухвалив рішення, що законопроект реєстр. № 4149 є таким, що має опосередкований вплив на показники державного бюджету (може призвести до збільшення доходів залежно від виявлених правопорушень). У разі прийняття відповідного закону він може набирати чинності згідно із законодавством.

Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту, розглянувши на своєму засіданні законопроект реєстр. № 4149, ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України розглянути його в першому читанні та прийняти за основу з урахуванням пропозицій Комітету.

Міністерство внутрішніх справ України опрацювавши законопроект реєстр. № 4149 висловило ряд застережень до нього, зокрема, що згідно із ч. 1 ст. 15 КУпАП до осіб, перелік яких у ній визначено, не можуть бути застосовані громадські і виправні роботи та адміністративний арешт, унаслідок цього єдиним видом стягнення, який можливо застосувати до вказаної категорії кривдників за ст. 173-2 КУпАП, залишається штраф.

На думку відомства, безальтернативне застосування штрафу як виду адміністративного стягнення за зазначене правопорушення, у тому числі вчинене повторно, не дозволить у повній мірі диференціювати адміністративну

відповідальність, а також дотриматися передбачених ст. 33 (Загальні правила накладення стягнення за адміністративне правопорушення) КУпАП загальних правил накладення стягнення за адміністративне правопорушення, відповідно до яких при накладенні стягнення враховуються характер учиненого правопорушення, особа порушника, ступінь його вини, майновий стан, обставини, що пом'якшують і обтяжують відповідальність.

З огляду на викладене МВС України вважає, що законопроект потребує доопрацювання.

Національна поліція України висловила ряд застережень до даного законопроекту. Так, відомство вважає, що відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 10 (Повноваження уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству) Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» до повноважень уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать узяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи в порядку, визначеному законодавством України.

При цьому законодавчо не врегульованим з точки зору конфлікту інтересів на сьогодні є питання про постановку на профілактичний облік таких поліцейських, як наприклад керівник територіального органу Національної поліції України або керівник територіального (відокремленого) підрозділу територіального органу Національної поліції України.

Водночас, НПУ підтримує позицію щодо внесення змін до ч. 2 ст. 268 (Права особи, яка притягується до адміністративної відповідальності) КУпАП, що дозволить розглядати справи про адміністративні правопорушення за вказаною ст. 173-2 КУпАП без обов'язкової присутності особи, яка притягується до адміністративної відповідальності, якщо така особа належним чином повідомлена.

З огляду на викладене Національна поліція України вважає, що законопроект потребує доопрацювання.

Інститут законодавства Верховної Ради України визнаючи необхідність законодавчого врегулювання підстав притягнення до відповідальності осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, за вчинення такими особами домашнього насильства та насильства за ознакою статі зазначає, що згідно вимог ч. 1 ст.15 КУпАП, до осіб, які несуть відповідальність за дисциплінарними статутами, не може бути застосовано громадські роботи, адміністративний арешт. Тобто, єдиним стягненням залишається штраф, розмір якого не відповідає суспільній небезпечності діяння, передбаченого ст. 173-2 КУпАП, і потребує збільшення.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, розглянувши поданий законопроект, в цілому підтримує його основну ідею та погоджується із аргументами, наведеними у супровідних документах до нього. Разом із тим, висловлює зауваження та пропозиції щодо його змісту.

Заслухавши інформацію підкомітету з питань законодавства про адміністративні правопорушення та охоронної і детективної діяльності, врахувавши висновки Верховного суду, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, комітетів з питань бюджету, з питань молоді і спорту,

Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, Інституту законодавства Верховної Ради України, Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, з'ясувавши позицію народних депутатів України – членів Комітету, запрошених на засідання осіб та всебічно обговоривши питання, Комітет, керуючись положеннями пункту 1 частини першої статті 111, пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, рекомендує Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо зміни встановленого порядку притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі» (реєстр. № 4149), за результатами розгляду в першому читанні **відхилити**.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено заступницю Голови Комітету – народного депутата України Михайлюк Г.О.

Висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та проект Постанови Верховної Ради України додаються.

Просимо розглянути.

Голова Комітету

Д. Монастирський

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Монастирський Денис Анатолійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000ACDE2E00E7788200
Дійсний до: 16.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-27/3-2020/252375 від 28.12.2020

304141